Kinh Nhiều Cảm Thọ (Bahuvedanīya Sutta)

Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)

59. KINH NHIỀU CẢM THỌ (Bahuvedanĩya Suttdỷ

88. Như vầy tôi nghe. Một thời, Thế Tôn ở tại Sãvatthi (Xá-vệ), Jetavana (rừng Kỳ-đà), tinh xá ông Anãthapiṇḍika (Cấp Cô Độc). Rồi người thợ mộc Pancakanga12 (Ngũ Phần) đến Tôn giả Udãyi3 (Ưu-đà-di); sau khi đến, đảnh lễ Tôn giả rồi ngồi xuống một bên. Sau khi ngồi xuống một bên, người thợ mộc Pancakanga thưa Tôn giả Udãyi: - Thưa Tôn giả Udãyi? Thế Tôn thuyết có bao nhiêu thọ? Này gia chiỉ, Thế Tôn thuyết có ba thọ: Lạc thọ, khổ thọ, bất khổ bất lạc thọ. Này gia chiỉ, ba thọ này được Thế Tôn nói đến. Thưa Tôn giả Udãyi, Thế Tôn không thuyết ba thọ. Thế Tôn chỉ thuyết hai thọ: Lạc thọ5 khổ thọ. Thưa Tôn gi,bất khổ bất lạc thọ này, Thế Tôn thuyết là tối thắng lạc đối với vị đã chứng được Tịch tịnh. Lần thứ hai, Tôn giả Udãyi nói với người thợ mộc Pancakanga : Này gia chủ? Thế Tôn không thuyết hai thọ. Thế Tôn thuyết ba thọ: Lạc thọ, khổ thọ, bất khổ bất lạc thọ. Này gia chủ, ba thọ này được Thế Tôn nói đến. Lần thứ hai, người thợ mộc Pancakanga thưa Tôn giả Udãyi: Thưa Tôn giả Udãyi, Thế Tôn không thuyết ba thọ. Thế Tôn chỉ thuyết hai thọ: Lạc thọ, khổ thọ. Thưa Tôn giả? bất khổ bất lạc thọ này, Thế Tôn thuyết là tối thắng lạc đối với vị đã chứng được Tịch tịnh. Lần thứ ba, Tôn giả Udãyi nói với người thợ mộc Pancakanga: -Này gia chủ? Thế Tôn không thuyết hai thọ. Thế Tôn thuyết ba thọ: Lạc thọ? khổ thọ? bất khổ bất lạc thọ. Này gia chủ, ba thọ này được Thế Tôn nói đến. Lần thứ ba, người thợ mộc Pancakanga thưa Tôn giả Udãyi: Thưa Tôn giả Udãyi, Thế Tôn không thuyết ba thọ. Thế Tôn chỉ thuyết hai thọ: Lạc thọ, khổ thọ. Thưa Tôn giả, bất khổ bất lạc thọ này, Thế Tôn thuyết là tối thắng lạc đối với vị đã chứng được Tịch tịnh.

1 Xem s. IV. 223. Tham chiếu: Tạp.(T.02. 0099.485. 0123c21). 2Pafícakanga được nói đến trong M. II. 28; III. 144. 3 MA. III. 144 gọi Ngài là Trưởng lão Panậita Ưdãyi, bậc Trưởng lão bác học, đa văn.

Như vậy, Tôn giả Udãyi không thê thuyêt phục được thợ mộc Paficakanga. Và thợ mộc Pancakanga cũng không thê thuyêt phục được Tôn giả Udãyi. 89. Tôn giả Ănanda nghe được cuộc đàm thoại này giữa Tôn giả Udãyi với thợ mộc Paficakanga. Rồi Tôn giả Ãnanda đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đảnh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên. Sau khi ngồi xuống một bên5 Tôn giả Ãnanda thuật lại Thế Tôn rõ toàn diện cuộc đàm thoại giữa Tôn giả Udãyi và thợ mộc Pancakanga. Khi nghe nói vậy5 Thế Tôn nói với Tôn giả Ãnanda: Này Ananda, dầu cho pháp môn của Udãyi là đúng, nhtrng thợ mộc Pancakanga không chấp nhận. Dầu cho pháp môn của người thợ mộc Pancakanga là đúng, nhưng Udãyi không chấp nhận. Này Ãnanda, hai thọ4 được Ta nói đến tùy theo pháp môn;5 ba thọ được Ta nói đến tùy theo pháp môn; năm thọ6 được Ta nói đến tùy theo pháp môn; sáu thọ7 được Ta nói đến tùy theo pháp môn; mười tám thọ8 được Ta nói đến tùy theo pháp môn; ba mươi sáu thọ9 được Ta nói đến tùy theo pháp môn; một trăm lẻ tám thọ10 được Ta nói đến tùy theo pháp môn. Như vậy, này Ananda, pháp

được Ta thuyết giảng tùy theo pháp môn. Này Ãnanda, vì pháp được Ta thuyết giảng tùy theo pháp môn như vậy, nên đối với những ai không chấp nhận5 không tán đồng, không tùy hỷ những điều được khéo nói5 khéo thuyết, khéo trình bày cùng nhau, thời sự kiện này sẽ xảy ra: Họ sẽ sông đâu tranh, khâu tranh, luận tranh, đả thương nhau với những binh khí miệng lưỡi. Như vậy, này Ãnanda? pháp được Ta thuyết giảng tùy theo pháp môn. Này Ãnanda, vì pháp được Ta thuyết giảng tùy theo pháp môn như vậy, nên đối với những ai chấp nhận, tán(tòng, tùy hỷ những điều được khéo n6i, khéo thuyết, khéo trình bày cùng nhau, thời sự kiện này sẽ xảy ra: Họ sẽ sống hòa hợp, tán đồng, tùy hỷ với nhau, như nước với sữa và nhìn nhau với cặp mắt tương ái.11 90. Này Ãnanda, có năm dục trưởng dưỡng12 này. Thế nào là năm? Các sắc do mắt nhận thức, khả ái, khả lạc, khả ý, khả hỷ, tương ứng với dục, hấp dẫn; các tiếng do tai nhận thức...; các hương do mũi nhận thức...; các vị do lưỡi nhận thức...; các xúc do thân cảm xúc, khả ái, khả lạc? khả ý, khả hỷ, tương ứng với

4 Thân thọ và tâm thọ. Xem MA. III. 114. 5 Pariyãya được MA. III. 114 giải thích là kãrana. 6 Năm thọ. Có 3 thọ thuộc về thân: Lạc, khổ, bất khổ bất lạc. Có 2 thọ thuộc về tâm: Hỷ và ưu. 7 Sáu thọ tức là 6 căn khi tiếp xúc với 6 trần khởi lên 6 thọ. Nói cách khác, tâm sở thọ kết hợp với nhãn thức (cakkhu-samphasscỳã vedanã) sanh ra nhãn thọ;... tương tự như vậy, tâm sở thọ kết hợp VỚI ý thức sanh ra thức thọ. Theo nguôn D. 22, Mahãsatỉpatthãna Sutta (Kinh Đại niệm xứ); s. III. 56, thọ là một loại tâm sở kết hợp được với tất cả tâm. 8 Sáu lạc, 6 khổ, 6 xả. 9 Sáu lạc liên hệ với đời sống gia đình, 6 lạc liên hệ với đời sống xuất gia; 6 khổ liên hệ với đời sống gia đình, 6 khổ liên hệ với đời sống xuat gia; 6 xả liên hệ với đời sống gia đình, 6 xả liên hệ với đời sống xuat gia. 10 Đối với quá khứ, hiện tại và vị lai, mỗi thời với 36 thọ. Xem 4 II. 212. 11 M. I. 206. 12 MI. 85, 92, 454.

dục, hấp dẫn. Này Ãnanda, như vậy là năm dục trưởng dưỡng. Này Ananda, duyên năm dục trưởng dưỡng này khởi lên lạc và hỷ? như vậy gọi là dục lạc. Này Ãnanda, ai nói như sau: "Lạc và hỷ này là tối thượng mà các chúng sanh có thể cảm thẹ)", Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn.13 Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là ệi? Ở dây, này Ãnanda, vị Tỷ- kheo ly dục, ly bất thiện pháp, chứng và trú Thiên thứ nhất, một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh, có tầm có tứ. Này Ananda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thăng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: "Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm thọ9\ Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở đây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo diệt tầm và tứ, chứng và trú Thiền thứ hai, một trạng thái hỷ lạc do định sanh, không tầm không tứ, nội tĩnh nhất tâm. Này Ananda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: "Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm thQ”Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác

với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở dây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo ly hỷ trú xả, chánh niệm tỉnh giác, thân cảm sự lạc thọ mà các bậc Thánh gọi là xả niệm lạc trú, chứng và an trú Thiền thứ ba. Này Ãnanda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: "Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm th°", Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở đây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo? xả lạc xả khổ, diệt hỷ ưu đã cảm thọ từ trước, chứng và trú Thiền thứ tư, không khổ không lạc, xả niệm thanh tịnh. Này Ananda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: “Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm thọ9\ Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnandá, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở dây, này Ananda, vị Tỷ-kheo vượt qua toàn diện sắc tưởng, diệt trừ hữu đối tưởng, không tư niệm sai biệt tưởng, nghĩ rằng: "Hu không là vô biên9\ chứng và trú Hư không vô biên xứ. Này Ãnanda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: "Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm thQ”Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc

13 M. I. 247.

thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở dây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo vượt qua toàn diện Hư không vô biên xứ, nghĩ rằng: "Thức là vô biOn”chứng và trú Thức vô biên xứ. Này Ãnanda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: “Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm thq", Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở đây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo vượt qua toàn diện Thức vô biên xúr, nghĩ rằng: "Không có vật gf\ chứng và trú Vô sở hữu xứ. Này Ãnanda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Này Ãnanda, ai nói như sau: í6Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm th"Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở dây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo vượt qua toàn diện Vô sở hữu xứ, chứng và trú Phi tưởng phi phi tưởng xứ. Này Ãnanda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thăng hơn. Này Ananda, ai nói như sau: “Lạc và hỷ này là tối thượng mà chúng sanh có thể cảm thẹ)”, Ta không thể chấp nhận như vậy. Vì sao vậy? Vì có một lạc thọ khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. Và này Ãnanda, lạc ấy khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn là gì? Ở đây, này Ãnanda, vị Tỷ-kheo vượt qua toàn diện Phi tưởng phi phi tưởng xứ? chứng và trú Diệt thọ tưởng định. Này Ãnanda, lạc này khác với lạc kia, vi diệu hơn và thù thắng hơn. 91. Sự kiện này xảy ra, này Ãnanda, những du sĩ ngoại đạo có thể nói như sau: "Sa-môn Gotama nói đến Diệt thọ tưởng định và chủ trương định ấy thuộc về lạc thọ. Như vậy là gì5 như vậy là thế

nào?" Này Ãnanda, được nói vậy, các du sĩ ngoại đạo cần phải được trả lời như sau: “Này chư Hiền, Thế Tôn không chủ trương rằng chỉ có những gì tùy thuộc lạc thọ là thuộc về lạc; vì rằng, chư Hiền? Thế Tôn chủ trương rằng chỗ nào, chỗ nào có được lạc thọ, như vậy chỗ ấy, chỗ ấy thuộc về lạc.” Thế Tôn thuyết giảng như vậy, Tôn giả Ãnanda hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.